

Asia: VM048:00/2017, VM/1353/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien ja maakuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Luonnoksesta yleisesti

Lakisääteinen velvollisuus taloustiedon raportoinnista automatisoidusti ja yhtenäisin käsittein yhdenmukaisessa ja vertailtavassa muodossa on perusteltu ja toiminnallisesti positiivinen muutos, mutta aikataulultaan haasteellinen. Yhtenäiset tietomäärittelyt, ajantasainen raportointi ja avoimen datan hyödyntäminen on tavoiteltavaa, ja onnistuessaan tuottaa kustannustehokasta sekä oikea-aikaista taloustietoa kaikille osapuolille, ja tämän vuoksi uudistus on yleisesti kannatettava.

Esitetyn toimintamallin aiheuttamat vaikutukset

Luonnoksessa todetaan, että muutosvaiheen läpivieminen aiheuttaa kustannuksia esim. talous ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksille ja näin ollen ne tulevat viimekädessä palvelumaksuina kuntien ja kuntayhtymien maksettaviksi. Lisäksi tilanteessa, jossa maakunta- ja sotelait eivät etene, eikä lakisääteistä velvoitetta maakunnallisten palvelukeskusten käyttämiselle tule, liittymisvelvoitteen kohteena on suuri määrä taloushallinnon organisaatioita ja järjestelmiä. Satakunnan sairaanhoitopiirin nykyisen kirjanpitojärjestelmän soveltuvuutta liittymisrajapintaan ei lakiluonnoksen perusteella pysty arvioimaan. Sama koskee liittymisen aiheuttamisen kustannusten arviointia; uudistuksesta aiheutuvien kustannusten määrää on tässä vaiheessa vaikea arvioida, mutta kustannukset tulisi kattaa täysimääräisesti valtion taholta.

Esitetyn toimintamallin vastuiden selkeys

Viranomaisyhteistyö kuntien, valtion ja maakuntien osalta on selkeämmin määriteltävä. Kunnilla ja kuntayhtymillä tulee olla esim. Kuntaliiton kautta mahdollisuus vaikuttaa tietopalvelun piirissä oleviin koodistopalveluihin. Tietomäärittelyjen ylläpitotyöryhmän sekä tilastoinnista vastaavien tahojen saumaton yhteistyö tulisi varmistaa selkeämmin.

Esitetyn toimintamallin toimeenpanon edellyttämät toimenpiteet kunnissa

Raportoitavan taloustiedon saattaminen sähköiseen muotoon vaatii liittyviltä organisaatioilta asiantuntevaa resursointia taloushallinnon tunnisteiden ja niihin liittyvien tietojärjestelmien

päivittämiseen, sekä koko henkilöstön kouluttamiseen kirjaamiskäytäntöjen osalta. Taloushallinnon palvelukeskusten rooli on uudistuksessa merkittävä. Niiden valmiuteen tietomäärittysten läpiviemisessä yhteistyössä asiakasorganisaatioiden vastuuhenkilöiden kanssa liittyy paljon riskejä. Uudistuksessa esitetty raportointifrekvenssi ja esim. nykytasoa huomattavasti vaativampi konsernitason raportointi kesken tilikauden aiheuttaa varsinkin ensimmäisten vuosien osalta sekä toteutuksen että määrittelytyön osalta lisätöitä ja tulee vaatimaan lisäresursointia.

Millaista tukea tarvittaisiin esitetyn raportointimallin onnistuneeseen toimeenpanoon

Riittävän koulutuksen ja käytännönläheisen tuen turvaaminen paikallisille toimijoille on ensiarvoisen tärkeää. Raportointimallin toimeenpano tulee olla selkeästi valtion taholta johdettu projekti.

Mäkiranta Tero
Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä